

KİTAP İNCELEMESİ:
KAMU KURUMLARINDA STRATEJİK YÖNETİM

Gül, Serdar Kenan ve Kırılmaz, Muhammet (2013), *Kamu Kurumlarında Stratejik Yönetim*, Ankara: Adalet Yayınevi,
302 sayfa, ISBN: 978-605-146- 142-7

Hasan Hüseyin ÇALI*

Kamu kurumlarının temel amacı, topluma en iyi hizmeti en verimli ve etkin bir şekilde sunacak strateji ve yöntemleri geliştirmektir. Kamu yönetiminde özel sektör yönetim teknik ve yaklaşımlarının kullanılmaya başlanması ile kural ve prosedür odaklı geleneksel yönetim anlayışından, amaç ve hedef belirleme, performans ölçme, kaynakları etkin ve verimli kullanma demek olan stratejik yaklaşımlı bir anlayışa doğru kayma görülmektedir. Bunun sonucunda kurumlar, daha stratejik düşünme, stratejik planlama ve stratejik karar almaya eskisinden daha fazla önem vermeye başlamışlardır. Bu da kamu kurumlarını stratejik yönetim ve stratejik planlama anlayışının içerisine çekmiştir. Bugün gelinen noktada genel kabul gören yaklaşım “stratejik yönetim” anlayışıdır.

Gül ve Kırılmaz tarafından yazılan “Kamu Kurumlarında Stratejik Yönetim” isimli bu kitap, stratejik yönetim sistemini açıklayarak, kamu hizmetleri ve iç güvenlik hizmetlerinde stratejik yönetimin öneminin farkına varılmasını sağlamak ve İçişleri Bakanlığı örneğinde stratejik yönetim sürecini ve uygulamalarını değerlendirerek daha iyi uygulanabilirliğini tartışmayı amaçlamaktadır.

Bu çalışmada cevabı aranan temel sorular şunlardır: Kamu yönetimindeki değişimler ne yönde gelişmektedir? Stratejik yönetim bağlamında kamu kurumlarının özel sektör kuruluşlarından farklı olarak, stratejik yönetim sistemi uygulamalarında karşılaştıkları güçlükler ve stratejik yönetim sisteminin sağlayacağı faydalar nelerdir? Dünyada iyi uygulama örnekleri var mıdır? Türkiye’de ve özelde İçişleri Bakanlığında stratejik yönetim sistemi uygulama süreci nasıldır? Özellikle İçişleri Bakanlığının stratejik planı ve bu planın uygulanmasını gösteren stratejik

* Dr., Polis Akademisi, hasanhuseyincali@yahoo.com

yönetim uygulamaları hangi seviyededir? İç güvenlik hizmetleri alanında stratejik yönetim sistemi bütün olarak uygulanabilecek bir araç mıdır?

Bu çalışmada, 9. Kalkınma Planı, 61. Hükümet Programı, İçişleri Bakanlığı Stratejik Planı, Performans Programları ve Faaliyet Raporlarında yer alan nicel ve nitel veriler incelenmektedir. Ayrıca İçişleri Bakanlığında görevli 16 birim amiri ile yapılan mülakat bulguları analiz edilmektedir.

Bu kapsamda, kitabın birinci bölümünde kavramsal çerçeve yer almaktadır. Bu bağlamda; strateji, planlama, yönetim, stratejik planlama, stratejik yönetim, katılımcılık, stratejik liderlik gibi kavramlar ele alınarak açıklanmaya çalışılmaktadır.

İkinci bölümde, “stratejik yönetimin gelişimi” başlığı altında, yeni kamu yönetimi anlayışı ve özellikleri, stratejik yönetimin bir disiplin olarak gelişimi ile dünyada stratejik yönetim uygulama örnekleri; ABD, İngiltere ve Yeni Zelanda temelinde ele alınarak karşılaştırma ve değerlendirme yapılmaktadır.

Üçüncü bölümde, Türkiye’de kamu yönetim kültürü ve yapısına kısa bir bakış yapılarak kamu yönetimi reform çalışmalarına yer verilmektedir. Daha sonra, Türkiye’de stratejik yönetimin gelişimi, üst politika belgelerinde stratejik yönetim ve yasal düzenlemelerde stratejik yönetim açıklanmaktadır. Son olarak, kamuda stratejik yönetimi uygulama güçlüklerinin yanında, stratejik yönetim ihtiyacı ve sağlayacağı faydalar ele alınmaktadır.

Dördüncü bölümde, stratejik yönetim sistemi ile birlikte stratejik yönetim sisteminin alt bileşenleri ve süreçleri açıklanmaktadır. Stratejik yönetimin önemi, amaçları, özellikleri yanında süreci; stratejilerin oluşturulması (stratejik plan), stratejilerin uygulanması (performans programları), stratejilerin izlenmesi ve değerlendirilmesi (izleme raporları ve faaliyet raporları) ile denetim başlıkları altında iç ve dış denetim incelenmektedir. Ayrıca, stratejik yönetimde bütçe konuları ayrı bir başlık altında ele alınarak bir bütün olarak kamu kurumlarında stratejik yönetim sisteminin işleyişi ortaya konmaya çalışılmaktadır.

Beşinci bölümde, iç güvenlikten sorumlu İçişleri Bakanlığı ve bağlı kuruluşlar olan; Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ile ilgili genel bilgiler kısaca verilerek iç güvenlik hizmetlerinde yeni güvenlik anlayışı doğrultusunda kurumsal yapılanma tartışılmaktadır. Daha sonra, İçişleri

Bakanlığı örneğinde stratejik yönetim yaklaşımı ile hazırlanan stratejik plan ve içeriği ile stratejik yönetim uygulamaları ele alınmaktadır.

Kitabın altıncı ve son bölümünde; İçişleri Bakanlığında stratejik yönetim uygulamalarının durumunu ölçmek ve değerlendirmek amacıyla “İçişleri Bakanlığı Stratejik Yönetim Uygulamalarının Analizi” yapılmaktadır. Bu çerçevede:

1. İçişleri Bakanlığı Stratejik Planı’ndaki “Stratejik Amaçlar” ile Türkiye’nin 9. Kalkınma Planı ve 61. Hükümet Programı’ndaki üst hedeflerine uyumu karşılaştırılmakta,

2. Stratejik Plan’ın yıllık uygulama dilimi olan Performans Programı ile programın gerçekleşme sonuçlarını gösteren Faaliyet Raporları karşılaştırılmakta,

3. İçişleri Bakanlığında stratejik yönetim uygulamalarında birim yöneticisi konumundaki toplam 16 kişi ile (Müsteşar Yardımcısı, Genel Müdür, Genel Müdür Yardımcısı veya Daire Başkanlıklarında bizzat Daire Başkanı) mülakat yapılmaktadır. Mülakat sonunda birim amirlerinin stratejik yönetim sistemi uygulamalarına yönelik yaklaşımları, algıları, görüşleri, fikir ve düşüncelerini içeren mülakat bulguları analiz edilerek genel bir değerlendirme yapılmaktadır. Çalışmanın sonunda, sonuç ve öneriler yer almaktadır.

Sonuç olarak bu kitap, kamu hizmetlerinin yürütülmesinde stratejik planlama ile yetinmeyerek planların uygulanmasını esas alan stratejik yönetim sistemi uygulamalarının ele alınması yönüyle önem arz etmektedir. Ayrıca çalışmada, stratejik yönetim sisteminin, sadece teorik anlatımından öteye pratikte nasıl uygulandığının tespiti ve nasıl uygulanması gerektiğine yönelik öneriler getirilmektedir. Bu yönüyle kamu kurumlarına ışık tutacak nitelikte olması çalışmanın önemini arttırmaktadır. Bu çalışmanın diğer bir önemi, kamu hizmetlerinin yürütülmesinde stratejik yönetim sistemi uygulamalarını ilk olarak İçişleri Bakanlığı örneğinde ele alması ile özgün olmasıdır. Gül ve Kırılmaz tarafından kaleme alınan bu kitabın literatüre önemli katkısının olacağı değerlendirilmektedir.

